

Ventspils lossimäel avatakse uus keskkonnaobjekt “LATS”

Teisipäeval, 10. jaanuaril kell 11.00 Ventspils Sadamapromenaadi künnal Liivi ordulinnuse kõrval avatakse pidulikult kaasaegse kunsti keskkonnaobjekt “LATS”, mis on pühendatud 2013. aasta lõpus kaotatud Läti raha – lati – mälestusele. , teatab Ventspils kommunaalameti avalike suhete spetsialist Sigīta Helēna Blumberga

Üritusel osalevad Ventspils linnavalikogu juhtkond ja lati mälestusmärgi autorid – tuntud Läti skulptor Gļebs Panteļejevs ja arhitekt Andris Veidemanis.

2014. aastal pöördus Ventspils muuseumi juhtivteadur ja asedirektor Armands Vijups linnavalikogu poole ideega jäädvustada Läti rahvusvaluuta mälestust. Skulptuuri asukoht lossimäel valiti teadlikult, sest sellelt avaneb vaade Ventspils sadamale – kohale, kus aastatel 1925-1926 laaditi maha osa Briti rahapajas “Royal Mint” vermitud hõbedast 2-latiseid mündid, jõudes seega kohale Läti pinnal esimest korda otse Ventspilsis. Seetõttu on sümboolne, et Ventspils on esimene ja seni ainus koht Lätis, kus lati mälestus on jäädvustatud kaasaegse kunstiobjekti näol.

Lati kultuuriloolise tähenduse säilitamiseks avaliku kunstiteose näol kuulutas Ventspils vald 2021. aastal välja ideekonkursi, milles osalesid 22 projekte ja mille võitis skulptori Gleb Panteļejevi ja arhitekti Andris Veidemanise töö “Evolutsioon” . Alumiiniumist valatud lati sajanda sünnipäeva keskkonnaobjekt on kujundatud 1992. aasta 1-latise mündi kujundusmotiivide järgi, läbimõõduga 3 m, mitmekesiste siluettidega, mis muudavad intensiivselt konfiguratsiooni sõltuvalt vaatenurga valikust. Lati kujutis on loodud kolmemõõtmelises realistlikus stiilis.

Läti latt kui meie riigi rahvussümbol kujunes välja ja „elas“ raskel ajal. Selle esimene eksistentsi etapp kestis veidi rohkem kui 18 aastat – see loodi 1922. aastal, oli iseseisva riigi maksevahendina käibel kuni 1941. aasta kevadeni, elades iseseisva Läti riigi olemasolu vaid veidi üle.

1993. aastal jõudsid Läti kodanike rahakottidesse uuenenud rahvusvaluuta mündid ja rahatähed. Kauga ei kesta ka rahvusvaluuta käibe teine faas – eurole üleminek 2013. aastal tähistab selle rahvussümboli eksisteerimise lõppu.